

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ
ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ**

ЗБІРНИК ТЕЗ ДОПОВІДЕЙ

**80 НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
ВИКЛАДАЧІВ АКАДЕМІЇ**

Одеса 2020

Наукове видання

Збірник тез доповідей 80 наукової конференції викладачів академії
7 – 8 травня 2020 р.

Матеріали, занесені до збірника, друкуються за авторськими оригіналами.
За достовірність інформації відповідає автор публікації.

Рекомендовано до друку та розповсюдження в мережі Internet Вченою радою
Одеської національної академії харчових технологій,
протокол № 15 від 05.05.2020 р.

Під загальною редакцією Заслуженого діяча науки і техніки України,
Лауреата Державної премії України в галузі науки і техніки,
д-ра техн. наук, професора Б.В. Єгорова

Укладач Т.Л. Дьяченко

Редакційна колегія

Голова Єгоров Б.В., д.т.н., професор
Заступник голови Поварова Н.М., к.т.н., доцент

Члени колегії:

Амбарцумянц Р.В., д-р техн. наук, професор
Безусов А.Т., д-р техн. наук, професор
Бурдо О.Г., д.т.н., професор
Віннікова Л.Г., д-р техн. наук, професор
Гапонюк О.І., д.т.н., професор
Жигунов Д.О., д.т.н., доцент
Іоргачова К.Г., д.т.н., професор
Капрельянц Л.В., д.т.н., професор
Коваленко О.О., д.т.н., ст.н.с.
Косой Б.В., д.т.н., професор
Крусір Г.В., д-р техн. наук, професор
Мардар М.Р., д.т.н., професор
Мілованов В.І., д-р техн. наук, професор
Павлов О.І., д.е.н., професор
Плотніков В.М., д-р техн. наук, доцент
Станкевич Г.М., д.т.н., професор,
Савенко І.І., д.е.н., професор,
Тележенко Л.М., д-р техн. наук, професор
Ткаченко Н.А., д.т.н., професор,
Ткаченко О.Б., д.т.н., професор
Хобін В.А., д.т.н., професор,
Хмельнюк М.Г., д.т.н., професор
Черно Н.К., д.т.н., професор

державних коштів повинні використовувати електронний підпис. Кількість підписів, які накладаються на окремий тип документа, визначається установою самостійно згідно з нормативними документами, але на електронний документ, сформований установою, має накладатися не менш ніж два КЕП.

Вся інформація, якою обмінюються бюджетні установи та органи Казначейства, повинна бути надійно захищена і недоступна для сторонніх осіб. Система захисту інформації повинна забезпечувати цілісність, конфіденційність і автентичність електронних документів. Це передбачено п. 2 «Положення про технічний захист інформації в Україні», затвердженого Указом Президента від 27.09.99 р. № 1229/99.

Для досягнення необхідного рівня захищеності інформаційного обміну бюджетні установи повинні здійснити програмно-технічні та організаційні заходи, такі як:

— установка захищеної сесії шляхом використання комплексу криптографічного захисту інформації, який має підтверджену відповідність;

— забезпечення працездатності СДО мережею передачі даних, підключеної до захищеного вузла Інтернет-доступу;

— призначення на підставі наказу установи особи, відповідальної за накладення ЕЦП в СДО і експлуатацію клієнтської частини програмного забезпечення програмного комплексу криптографічного захисту інформації (далі – відповідальні особи);

— забезпечення збереження захищених носіїв особистих ключів, на яких містяться особисті ключі відповідальних осіб установи.

Бюджетна установа зобов'язана забезпечити комп'ютери антивірусним захистом інформації, а відповідальні особи повинні бути ознайомлені з вимогами договору, укладеного з органом Казначейства і регламентом роботи Казначейства.

Особисті ключі відповідальних осіб та печатки повинні бути записані на захищені носії особистих ключів. Носії особистих ключів повинні знаходитися в опечатаному сейфі, із забезпеченням доступу до них тільки відповідальним особам, які призначені за наказом установи і які мають право накладання ЕЦП СДО.

Бюджетні установи зобов'язані використовувати тільки захищені носії ключової інформації, і саме це забезпечує захист особистих ключів ЕЦП від несанкціонованого доступу до них. Також цього вимагає політика безпеки програмно-технічних комплексів «Клієнт Казначейства – Казначейство» і АС «Е-Звітність».

На веб-порталі Казначейства викладено перелік захищених носіїв основної інформації (токенов), які можуть бути використані для роботи в програмно-технічних комплексах «Клієнт Казначейства – Казначейство» і АС «Е-Звітність».

У разі порушення вимог щодо забезпечення захисту інформації винні посадові особи несуть відповідальність згідно з чинним законодавством.

СУЧАСНИЙ СТАН СТРАХОВОГО РИНКУ УКРАЇНИ

**Тарасова О.В., канд. екон. наук, доцент
Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса**

Страховий ринок є однією із найбільш важливих складових фінансової системи України. В сучасних реаліях особливу значущість набуває питання забезпечення захисту суб'єктів господарської діяльності від ймовірних загроз та негативних чинників.

Для мінімізації ризиків функціонування будь-якого підприємства, захисту інтересів фізичних та юридичних осіб у світовій практиці прийнято широко застосовувати страхування як спосіб попередження і відшкодування збитків, завданих стихійними лихами, катастрофами та нещасними випадками. Відносини, що складаються між суб'єктами страхової діяльності, мають об'єктивний характер і утворюють зміст економічної категорії «страховий захист».

Сутність страхового захисту полягає в акумуляції і витрачанні грошових та інших ресурсів для здійснення заходів щодо попередження, подолання або зменшення негативного впливу ризиків і відшкодування пов'язаних з ними витрат.

У світовій страховій практиці управління ризиком визначають як «ризик-менеджмент», який характеризується сукупністю заходів антикризової діяльності, які застосовуються комплексно, носять системний характер і базуються на володінні стандартними прийомами управління ризиком.

Управління ризиком є необхідним у процесі дослідження страхових послуг, що пропонуються, та при встановленні договірних відносин між суб'єктами страхової діяльності.

Управління ризиком зазвичай спрямоване на:

- попередження збитків та їх мінімізацію;
- створення умов, за яких розмір страхових тарифів відповідає ймовірності ризику;
- створення резервів, страхових фондів для забезпечення відшкодування збитків.

Можна стверджувати, що страхування виступає особливим механізмом передавання ризику від одних осіб іншим за відповідну плату.

Сучасний страховий ринок України удосконалюється та поступово інтегрується у світовий простір. Поки що страхові послуги в Україні менш затребувані, ніж у розвинутих країнах. До проблем вітчизняного страхового ринку можна віднести низьку довіру населення до страховиків, недосконалість чинного законодавства та державного регулювання в сфері страхування.

Проведений у ході дослідження аналіз сучасного стану страхового ринку України показує чітку тенденцію до зменшення кількості страхових компаній. Так, за даними Національної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України, загальна кількість страхових компаній станом на 30.09.2019 р. становила 234, у тому числі страхових компаній, що здійснюють страхування життя (СК «life») – 23 компанії, страхових компаній, що здійснюють страхування видів, інших, ніж страхування життя (СК «non-Life») – 211 компаній.

За 9 місяців 2019 року відбулося зменшення кількості страхових компаній на 51 СК порівняно з відповідним періодом 2018 року. При цьому спостерігається збільшення обсягу надходжень валових страхових премій на 5 686,6 млн грн (16,3 %) у порівнянні з 9 місяцями 2018 року, а також обсягу чистих страхових премій на 4 760,9 млн грн (18,8 %).

Структуру чистих страхових премій за 9 місяців 2018-2019 рр. за видами страхування наведено у таблиці 1.

Таблиця 1 – Структура чистих страхових премій за 9 місяців 2018–2019 рр.

Види страхування	9 міс. 2018 р.	9 міс. 2019 р	Темпи приросту 9 міс. 2019 р. / 9 міс. 2018	
	млн грн		млн грн	%
Автострахування (КАСКО, ОСЦПВ, «Зелена картка»)	8 713,2	10 215,9	1 502,7	17,2
Медичне страхування (безперервне страхування здоров'я)	2 451,2	3 415,0	963,8	39,3
Страхування життя	2 741,1	3 293,7	552,6	20,2
Страхування майна	2 406,8	2 667,5	260,7	10,8
Страхування фінансових ризиків	1 251,2	1 798,5	547,3	43,7
Страхування від вогневих ризиків та ризиків стихійних явищ	1 478,7	1 701,8	223,1	15,1
Страхування медичних витрат	838,8	1 331,5	492,7	58,7

Страховання відповідальності перед третіми особами	1 320,6	1 232,4	-88,2	-6,7
Страховання від нещасних випадків	981,0	1 099,1	118,1	12,0
Страховання вантажів та багажу	1 112,6	1 082,7	-29,9	-2,7
Авіаційне страхування	337,4	403,0	65,6	19,4
Страховання кредитів	370,7	319,8	-50,9	-13,7
Страховання від нещасних випадків на транспорті	70,1	75,1	5,0	7,1
Інші види страхування	1 315,1	1 513,4	198,3	15,1
Всього	25 388,5	30 149,4	4 760,9	18,8

Джерело: [1]

З наведених даних можна зробити висновки, що збільшення чистих страхових премій за 9 місяців 2019 року (всього +18,8 %) відбулося за такими видами страхування: автострахування (+17,2%), медичне страхування (+39,3 %), страхування життя (+20,2 %), страхування фінансових ризиків (+43,7 %), страхування медичних витрат (+58,7 %), страхування майна (+10,8 %), страхування від вогневих ризиків та ризиків стихійних явищ (+15,1 %). Слід відмітити, що зменшення чистих страхових премій відбулося за такими видами страхування: страхування відповідальності перед третіми особами (-6,7 %), страхування кредитів (-13,7 %), страхування вантажів та багажу (-2,7 %).

Страховання є однією зі стратегічно важливих сфер фінансової системи будь-якої держави, оскільки воно забезпечує акумуляцію заощаджень у вигляді страхових внесків страховальників та трансформацію їх в інвестиції. В зв'язку з цим, ефективна система страхового захисту має забезпечити засади функціонування соціально-орієнтованої економіки України, підвищення рівня життя населення та умови розширеного відтворення народного господарства.

Література

1. Офіційний сайт Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг України – URL: <https://www.nfp.gov.ua/ua/Informatsiia-pro-stan-i-rozvytok-strakhovoho-rynku-Ukrainy>.

СЕКЦІЯ «ЕКОНОМІЧНА ТЕОРІЯ ТА ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА»

«ПРОДОВОЛЬЧА НЕЗАЛЕЖНІСТЬ» ЯК ЕКОНОМІЧНА КАТЕГОРІЯ: ТЕНДЕНЦІЇ ВИЗНАЧЕННЯ

**Криницька О.О., к.е.н., доцент, Ткачук Т.І., к.е.н., доцент
Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса**

Активізація процесів глобалізації, загострення проблем безпеки у багатьох регіонах світу стають об'єктивними передумовами перегляду стану національної безпеки в цілому та її основи – економічної безпеки з усіма її складовими.

Проблема забезпечення людства продовольством правомірно посідає одне з чільних місць в ієрархії глобальних проблем. Продовольча незалежність країн є неодмінною умовою і гарантією збереження її суверенітету й незалежності, забезпечення сталого соціально-економічного розвитку, формування високих рівня та якості життя населення, відтворення

ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ АУДИТУ УПРАВЛІНСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ	
Васьковська К.О.	395
ПРУДЕНЦІЙНИЙ НАГЛЯД ЯК СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ ТОРГОВЦІВ ЦІННИМИ ПАПЕРАМИ	
Євтушевська О.О.	397
ОПЕРАЦІЇ КРЕДИТНОГО ХАРАКТЕРУ: ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ У БАНКАХ	
Мельник Ю.М.	399
АНАЛІЗ ПРИБУТКОВОСТІ М'ЯСОПЕРЕРОБНИХ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ	
Ощепков О.П., Магденко С.О.	401
ВНУТРІШНЬОГОСПОДАРСЬКИЙ КОНТРОЛЬ ДІЯЛЬНОСТІ МАЛИХ ПІДПРИЄМСТВ	
Стасюкова К.В., Головаченко Л.М.	403
ФІНАНСОВИЙ АНАЛІЗ ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ ПРОМИСЛОВОГО ПІДПРИЄМСТВА: СУЧАСНИЙ АСПЕКТ	
Купріна Н.М., Маркова Т.Д., Баранюк Х.О.	404
АСПЕКТИ ФІНАНСОВОГО АНАЛІЗУ В СУЧАСНИХ УМОВАХ: ОЦІНКА ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ТА ЙМОВІРНОСТІ БАНКРУТСТВА	
Ступницька Т.М., Пчелянська Г.Б.	406
НАУКОВІ АСПЕКТИ ДІАГНОСТИКИ ФІНАНСОВОГО СТАНУ В СИСТЕМІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА	
Ткачук Г.О.	408
ЕЛЕКТРОННИЙ ДОКУМЕНТООБІГ, ВИМОГИ ДО ЗАХИСТУ ІНФОРМАЦІЇ БЮДЖЕТНИХ УСТАНОВ	
Скляр Л.Б.	409
СУЧАСНИЙ СТАН СТРАХОВОГО РИНКУ УКРАЇНИ	
Тарасова О.В.	411
СЕКЦІЯ «ЕКОНОМІЧНА ТЕОРІЯ ТА ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА»	
«ПРОДОВОЛЬЧА НЕЗАЛЕЖНІСТЬ» ЯК ЕКОНОМІЧНА КАТЕГОРІЯ: ТЕНДЕНЦІЇ ВИЗНАЧЕННЯ	
Криницька О.О., Ткачук Т.І.	413
СЕКЦІЯ «СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНІ НАУКИ, ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА ТА СПОРТ»	
ПАРТНЕРСТВО УКРАЇНА-НАТО – НЕВІД'ЄМНА СКЛАДОВА ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНОГО КУРСУ	
Соловей А.О., Ботіка Т.С., Мамроцька О.А.	415
ПРО ІСТОРИКО-ФІЛОСОФСЬКІ ПРОБЛЕМИ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ВЧЕНОГО	
Соловей А.О., Кананихіна О.М., Ботіка Т.С., Мамроцька О.А.	416
ПЕРШИЙ ЗИМОВИЙ ПОХІД: ОДЕСЬКИЙ ПЕРІОД	
Шишко О.Г.	419
ПРОПАГАНДА В ПУБЛІЧНІЙ ПОЛІТИЦІ	
Дмитрашко С.А.	420
СОЦІАЛЬНЕ ПРОГНОЗУВАННЯ ЯК ОСНОВА ДІЯЛЬНОСТІ ЛЮДИНИ	
Орлова В.О.	422
КОНФЛІКТ ЦИВІЛІЗАЦІЙ ЯК РУШІЙ ПРОГРЕСУ ЛЮДСТВА	
Петракова Є. Р., Черняк Г.А.	423
ЩОДО ПРОБЛЕМИ ОЦІНЮВАННЯ НАУКОВО-ТЕХНІЧНОГО ЗНАННЯ	
Лар'яновський І.С.	425
МОДЕЛЬ СИСТЕМИ БЕЗОПЛАТНОЇ ПРАВОВОЇ ДОПОМОГИ УКРАЇНИ У ПОРІВНЯННІ З ІНШИМИ КРАЇНАМИ	
Осадча І.А.	427
ТЕОРЕТИКО-ЕМПІРИЧНІ ПІДХОДИ ДО ВИВЧЕННЯ ПСИХОЛОГІЧНОЇ ПРОНИКЛИВОСТІ	
Сороченко О.В.	429
САМОРЕАЛІЗАЦІЯ В СУЧАСНІЙ КОМЕРЦІЙНІЙ ОРГАНІЗАЦІЇ	
Мельник Ю.М., Тодорова С.М., Шевченко Г.А.	430
ПСИХОЛОГІЧНІ МЕТОДИ ОЦІНКИ ПЕРСОНАЛУ	
Черкаський А.В.	432
ГЕНДЕРНИЙ РОЗРИВ У ІНТЕЛЕКТУАЛЬНІЙ ВЛАСНОСТІ: ІСТОРИЧНА РЕТРОСПЕКТИВА	
Дружкова І.С.	433
ІНШОМОВНИ МОВЛЕННЄВІ УМІННЯ ТА СПЕЦИФІКА ЇХ ФУНКЦІОНУВАННЯ	
Верейтіна І.А., Попель О.В., Добровольська Н.Л.	434